

6. Yabancılar Türkçe öğretiminde kelime hazinesi bakımından A1 seviyesi üzerine bir durum tespiti

Yusuf TAŞKIN¹

APA: Taşkın, Y. (2023). Yabancılar Türkçe öğretiminde kelime hazinesi bakımından A1 seviyesi üzerine bir durum tespiti. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (34), 88-101. DOI: 10.29000/rumelide.1316133.

Öz

Kelime hazinesi, bireyin dili iletişimsel olarak farklı sosyal bağlamlarda kullanmasının en önemli unsurlarından biridir. Kelime hazinesi gelişmemiş bireyler dile bağlı etkinliklerin tümünde çeşitli problemler yaşar. Bu sebeple temel düzeyde öğrencilerin bildiği ve kullandığı kelimeleri belirlemek gerektiği takdirde bunları geliştirecek ve çeşitlendirecek etkinlikler düzenlemek dil becerilerinin gelişimi açısından hayati bir öneme sahiptir. Buna bağlı olarak bu araştırmada A1 seviyesinde eğitim görmekte olan uluslararası öğrencilerin çevremiz ünitesindeki kelime hazinelerini belirlemek ve ilgili üniteye ilişkin metinlerin kelime hazinesi katsayıları ile karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden temel nitel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da bir devlet üniversitesine bağlı TÖMER'de eğitim gören 32 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın inceleme nesnelere, Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti A1 kitabının "Çevremiz" ünitesinde yer alan metinler ile çalışma grubundaki öğrencilerin devam ettiği A1 kurunun 4. haftasının sonunda gerçekleştirilen iki farklı yazma uygulamasında toplanan veriler oluşturmaktadır. Araştırmada veriler doküman incelemesi ile toplanmıştır. Elde edilen veriler Microsoft Word programına aktarılmış "Simple Concordance Program 4.07" programıyla kelime sıklığı katsayısı, her öğrenci için kelime hazinesi katsayıları, genel kelime hazinesi sıklık analizleri gerçekleştirilmiştir. Kelime listelerinin hazırlanmasından sonra elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. İnceleme sonucunda birinci uygulamada kelime hazinesi katsayısı 0.19; ikinci yazma uygulamasında 0.16; genel kelime hazinesi katsayısı 0.13 olarak belirlenmiştir. Ayrıca üniteye yer alan metinler ile öğrencilerin yazılı anlatım uygulamaları karşılaştırıldığında birinci yazma çalışmasında öğrencilerin %48'i ilgili metnin kelime hazinesi katsayısının altında kahrken ikinci yazma çalışmasında öğrencilerin % 16'sı kelime hazinesi katsayısının altında kalmıştır. İncelenen metinlerde kalıp söz, ikileme ve deyimlere ise rastlanamamıştır.

Anahtar kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, kelime hazinesi, kelime sıklığı, A1 düzeyi

A due diligence on A1 level in terms of vocabulary in teaching Turkish to foreigners

Abstract

Vocabulary is one of the most important elements of an individual's use of language communicatively in different social contexts. Individuals whose vocabulary is not developed experience various problems in all language-related activities. For this reason, if it is necessary to determine the words that students know and use at the basic level, it is of vital importance for the development of language skills to organize activities that will develop and diversify them. Accordingly, in this study, it is aimed to determine the vocabulary of international students studying at A1 level in our environment unit

¹ Dr., Aksaray Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (Aksaray, Türkiye), y_taskin43@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1026-9997 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: .05.05. 2023-kabul tarihi: 20.06.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1316133]
ETİK: Bu makale için Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun 03.05.2023 tarih ve 2023.05 sayılı toplantısında oybirliğiyle etik uygunluk raporu verilmiştir.

and to compare them with the vocabulary coefficients of the texts in the relevant unit. In the study, basic qualitative design was used from qualitative research designs. The study group of the study consists of 32 students studying at TOMER, a state university in Istanbul. The study objects of the research are the texts in the "Our Environment" unit of the Seven Climates Turkish Teaching Set for Foreigners A1 book and the data collected in two different writing practices carried out at the end of the 4th week of the A1 course attended by the students in the study group. In the study, data were collected by document review. The obtained data were transferred to the Microsoft Word program and word frequency coefficient, vocabulary coefficients for each student, general vocabulary frequency analyzes were performed with the "Simple Concordance Program 4.07" program. The data obtained after the preparation of the word lists were analyzed descriptively. As a result of the examination, the vocabulary coefficient in the first application was 0.19; 0.16 in the second writing application; the general vocabulary coefficient was determined as 0.13. In addition, when the texts in the unit and the written expression practices of the students were compared, 48% of the students in the first writing study were below the vocabulary coefficient of the relevant text, while in the second writing study, 16% of the students were below the vocabulary coefficient. In the texts examined, phrases, dilemmas and idioms were not found.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, vocabulary, word frequency, A1 level

Giriş

Yabancı bir dili öğrenmenin temel amacı o dilde iletişim kurmaktır. İletişimde anlamı tam, doğru ve nitelikli bir şekilde kavramak ve aktarmak dilin en önemli işlevidir. Yabancı dil öğretimi düşünüldüğünde ilk akla gelen o dilin dil bilgisi kurallarını öğrenmek olsa da dil bilgisi kurallarını anlamlı hâle getiren ve iletişimde kullanılmasını sağlayan sözcüklerdir. Sözcükler sayesinde dış dünya algılanmakta ve anlamlandırılmaktadır" (Özdemirel ve Dilidüzgün, 2018, s.1466). Wilkines (1972'den akt. Dönmez, 2022, s.5) dilbilgisi olmadan çok az şeyin aktarılabilceğini ancak kelime bilgisi olmadan hiçbir şeyin aktarılamayacağını belirtir. Nitekim Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (DAOBM, 2020, s.52-55), genel sözlü kavrama ve genel sözlü üretim kategorilerinde A1 öncesi düzeye ilişkin verdiği tanımlayıcılarda sözcüğün, yapılar öğretilmeden de iletişimi sağlayabileceğine dair bazı ipuçları vermektedir. Bu maddeler şunlardır:

- Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması ve anlamayı desteklemek için görseller ve el hareketleri ile desteklenmesi ve gerekirse tekrarlar yapılması koşuluyla kısa, çok basit soru ve ifadeleri anlayabilir.
- Açık olarak tanımlanmış, aşına olduğu günlük bir bağlamda, anlaşılır ve yavaş bir biçimde sunulması koşuluyla gündelik, aşına olduğu kelimeleri/işaretleri tanıyabilir.
- Tanımlanmış, aşına olduğu günlük bir bağlamda, yavaş ve anlaşılır bir biçimde sunulması koşuluyla sayılar, fiyatlar, tarihler ve haftanın günlerini tanıyabilir.
- "Dur.", "Kapıyı kapat." gibi kısa, basit eylemlerle ilgili yönergeleri, resim veya el hareketleri ile desteklenmesi ve gerektiğinde tekrarlanarak yavaşça ve yüz yüze verilmesi koşuluyla anlayabilir.
- Resimli hazır yemek restoran menüsü veya aşına olduğu kelimeleri içeren resimli kitap gibi resimler eşliğindeki kelimeleri/işaretleri tanıyabilir.
- Bir mektup, kart veya e-postadan davet edildiği etkinliği ve gün, saat ve yer hakkında verilmiş olan bilgiyi anlayabilir.
- Arkadaşlarından veya meslektaşlarından gelen çok basit not ve mesajlardaki zamanları ve yerleri (ör. "Saat 4:00'te", "Toplantı odasında") kısaltmalar olmaması koşuluyla tanıyabilir.
- "Otopark", "İstasyon", "Kafeterya", "Sigara İçilmez" gibi basit gündelik tabelaları anlayabilir.
- Posterler, el ilanları ve duyurularda yer, zaman ve fiyat hakkındaki bilgiyi bulabilir.
- Hazır yiyecek satan resimli lokanta menüsü veya çok basit gündelik kelimeler/ işaretlerle oluşturulmuş resimli bir hikâye gibi en basit bilgilendirici materyali anlayabilir.
- Bir kelimenin/işaretin anlamını, beraberindeki resim veya simgeden çıkarabilir.
- Temel kişisel bilgileri (ör. isim, adres, aile, uyruk) vererek kendisi hakkında kısa öbekler üretebilir.

- Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla basit kelimeler/işaretler ve kalıplaşmış ifadeler kullanarak kendisini (ör. isim, yaş, aile) tanımlayabilir.
- Beden dili eşliğinde “mutlu” veya “yorgun” gibi basit sıfatları kullanarak nasıl hissettiğini ifade edebilir.” (DAOBM,2020, s.52-70).

İngilizce’de “vocabulary”, Almanca’da “wortschatz” ve “wortbestand” terimi ile karşılanan söz varlığı; kelime hazinesi, kelime serveti, kelime dağarcığı, sözcük dağarcığı, sözcük serveti, kelime kadrosu, vokabüler kavramlarından daha geniş bir kavramdır. Söz varlığı, neredeyse tamamı eş anlamlı olan bu kavramların hepsini toplayan en üst aşamadır (Baş, 2006, s.103). Oxford Learner's Dictionary (10.09.2022) “vocabulary” kavramı ile ilgili üç tanımda kavramı; “Bir kişinin bildiği veya kullandığı tüm kelimeler (1), belirli bir dildeki tüm kelimeler (2), insanların belirli bir konu hakkında konuşurken kullandıkları kelimeler (3)” şeklinde ifade etmektedir. Tanım incelendiğinde söz varlığı kavramının bireye, dile ve konuya bağlı olarak farklı şekillerde nitelendirilebileceği anlaşılmaktadır. Kurdayıoğlu (2005, s.9-10) söz konusu dilse söz varlığı ya da söz dağarcığı; kişi veya topluluksa kelime hazinesi teriminin kullanılmasının daha uygun olduğunu ifade etmektedir. Özbay ve Melanlıoğlu’na göre (2008) “Kelime hazinesi, bireyin öğrenme yaşantısı sonucunda bellekte depolanan birikimi ifade etmektedir” (s.33). Kısacası kelime hazinesi belirli bir edinme/öğrenme sürecinin sonunda bireyin bir dilde edindiği/öğrendiği söz varlığı unsurlarının tümüdür.

Yabancı dilde iletişimsel becerilerin dil aracılığıyla edinilmesi ve geliştirilmesi için kelime hazinesi ön koşullardan biri olarak görülebilir. Nitekim Türkçenin yabancılara öğretim süreci “*Merhaba*”ve “*Benim adım*” ifadelerinin kalıp olarak öğretimi ile başlar. Her ne kadar amaç doğrudan kelime öğretimi olmasa da jest, mimik ve vücut dili; bağlam ile birleştiğinde kelimeleri anlaşılır hâle sokarak iletişimin temel düzeyde gerçekleşmesini sağlar. Bu bakımdan da kelime öğrenmenin dil öğrenme sürecinin bir ön koşulu olduğu ifade edilebilir. “Krashen de (1989), dilin öğrenilmesi ve dildeki eksikliklerin giderilmesi için kelime hazinesinin gerekli olduğunu savunur ve ikinci bir dil öğrenenlerin dilbilgisi kitaplarından ziyade sözlük taşıdıklarını, onların dilbilgisi kurallarından ziyade kelime hazinelerinin gelişmesine ihtiyaç duyduklarını belirtir. Yani yabancı dil öğretiminin en önemli bileşenlerinden biri olan kelime hazinesi olmadan dil becerilerinin gelişimi de gerçekleşmemektedir. Yabancı bir dilde kelime hazinesi gelişmeden iletişimin çeşitliliği arttırmak ve iletişimin düzeyini geliştirmek de imkânsızdır. Bu bakımdan da dil öğrenme sürecinde öğrenenlerin dil becerilerini etkili bir şekilde kullanabilmeleri ile sahip oldukları kelime hazineleri arasında bir orantı olduğu ifade edilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en temel amaçlarından birisi dil öğrencisinin geniş bir aktif ve pasif söz dağarcığına sahip olmasını sağlamaktır (Şenyiğit ve İnce, 2015, s. 966). Sevinç (2008) bireyin aktif ve pasif söz varlığı arasındaki farkın, anlama becerisi gelişmiş ancak anlatım becerisi zayıf bir insan tipini işaret ettiğini belirterek bu tür bireylerin eğitimlerinde sorun olduğu yargısına ulaşılabileceğini ifade etmektedir. Kelime hazinesi; alımlama etkinlikleri bakımından okuma ve dinleme, üretim bakımında konuşma ve yazma, ikisiyle de ilişkisini kurması bakımından da dil bilgisi yapı özellikleri ile yakından ilişkilidir. Bu bakımdan da Türkçeyi öğrenen öğrencilerin okuma ve dinleme esnasında alıcı söz varlıkları konuşma ve yazma esnasında ise üretici söz varlıkları harekete geçmekte ve buna bağlı olarak da dilsel iletişim süreci gerçekleşmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin kelime hazinelerinin gelişmesi için ders kitaplarında öğrendikleri söz varlığı unsurlarını; metin etkinlikleri, ders içi aktiviteler, gerçek yaşantıları ve dil becerileri vasıtasıyla aktif kelime hazinelerinin içine dâhil etmeleri gerekmektedir. Bu noktada da hedef söz varlığı unsurları ile öğrencilerin ne kadar sık karşılaştıkları ve ne kadar sık kullandıklarının önemi ortaya çıkar.

Hedef dilin söz varlığı, öğretim yapılan materyallerin söz varlığı ve hedef dili öğrenenlerin kelime hazinelerinin belirlenmesi ve bunlara ilişkin karşılaştırmaların yapılması “Neyi? Ne zaman? Nasıl? Niçin?” sorularına cevap verebilecek nitelikte çalışmalar olup bu tür çalışmaların gerçekleştirilmesi için

sıklık çalışmaları yapılır. “Kelime sıklığı, bir dilde kullanılan kelimelerin birbirine oranla kullanım sıklığını ortaya koyan çalışmalardır. Bu çalışmalar konuşma dili üzerine yapılacağı gibi yazı dili üzerine de yapılabilir” (Ölker,2011, s.49). Sözlü ya da yazılı üretimde sıklık; duruma, bağlama, dil öğrenenlerin yaşına ve sosyal çevresine göre pek çok durumdan etkilenir ve bu etkilere bağlı olarak sıklık düzeyi değişiklik gösterir. Kurudayıoğlu ve Dölek (2019) söz varlığına katkı sunan değişkenlerden biri olarak çevreyi göstererek öğrencinin çevresinde gerçekleşen olay, durum ve yaşam biçimi gibi etmenlerin sözcük bilgisini sosyal strateji boyutu ile etkilediğini ifade eder. Özellikle temel düzeyde bu farklılık ders kitapları ve öğrenciler tarafından oluşturulan metinlerde de kendisini gösterir. Hedef dilin öğretim materyali ile öğrencilerin kelime hazinesi arasındaki farklılık ne kadar azsa eğitim süreci söz varlığı öğelerinin öğretimi açısından o kadar etkili olur.

Ders kitapları, yabancı bir dil öğrenen bireylere söz varlığı unsurlarının kazandırılmasında kullanılan en temel kaynaklardan biridir. Planlılık bakımından öğretmen için bir rehber, sıralılık bakımından da öğrenci için kılavuzdur. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde ders kitapları ile dil öğrencilerinin dili akıcı ve doğru kullanmaları ve hedef dille farklı bağlamlardaki (sosyal, akademik vb.) iletişimi etkili bir şekilde gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Bu tür bir iletişimin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için ders kitaplarının hedef dile ait söz varlığı unsurlarının öğrenilmesine ve tekrarlanmasına imkân verecek şekilde tasarlanmış olması gerekmektedir. Barın (2003) yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanmış olan ders kitapları ve çalışma kitaplarında bir bütün olarak kullanılması gereken temel söz varlığının, özellikle başlangıç (temel) ve orta düzey için tespit edilmesinin oldukça önemli olduğunu ifade etmektedir. Ders kitaplarında hedef söz varlığı unsurlarının öğretimini metinler aracılığıyla gerçekleşmektedir. A1 seviyesinde dil öğrenen bir birey için dilin ve söz varlığının sınırı genellikle kitaplarda gördükleri metin ve etkinlikler ile sınırlıdır. Bu bakımdan da kitaplarda yer alan metinler öğrenciler için bir örnek teşkil eder.

Kelime hazinesi düzeyinin net olarak belirlenmesi ve bireysel olarak değerlendirilmesi çoğu zaman güçtür. Karadağ (2018) bu noktada önemli bir değişkenin varlığından bahsetmektedir. Karadağ’a göre (2018, s. 532) “Bir kişinin herhangi bir anlatımında kullandığı farklı kelimelerin toplamda kullandığı kelime sayısına bölünerek elde edilen kelime hazinesi katsayısı değeri bireysel kelime hazinesi zenginliğini betimlemede önemli bir ipucudur. Bu değer kelime hazinesinin kullanımına ilişkindir ve birçok başka özellikle ilişkilendirilebilir.” Bu araştırmada A1 seviyesinde eğitim görmekte olan uluslararası öğrencilerin çevremiz ünitesindeki kelime hazinelerini belirlemek ve ilgili ünitedeki metinlerin kelime hazinesi katsayıları ile karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe A1 kitabının "Çevremiz" ünitesinde yer alan metinlerin kelime hazinesi katsayısı nasıldır?
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A1 seviyesi öğrencilerinin "Çevremiz" ünitesine yönelik hazırladıkları metinlerde kelime hazinesi katsayısı nasıldır?
3. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A1 seviyesi öğrencilerinin "Çevremiz" ünitesine yönelik hazırladıkları metinlerde kelime hazinesi nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden temel nitel desen kullanılmıştır. Merriam (2015) temel nitel desenin eğitimde kullanılan en yaygın nitel araştırma biçimlerinden biri olduğunu belirtirken verilerin gözlem, görüşme ya da doküman analizi yoluyla toplanabileceğini ve yorumlayıcı bir anlayış ile analiz

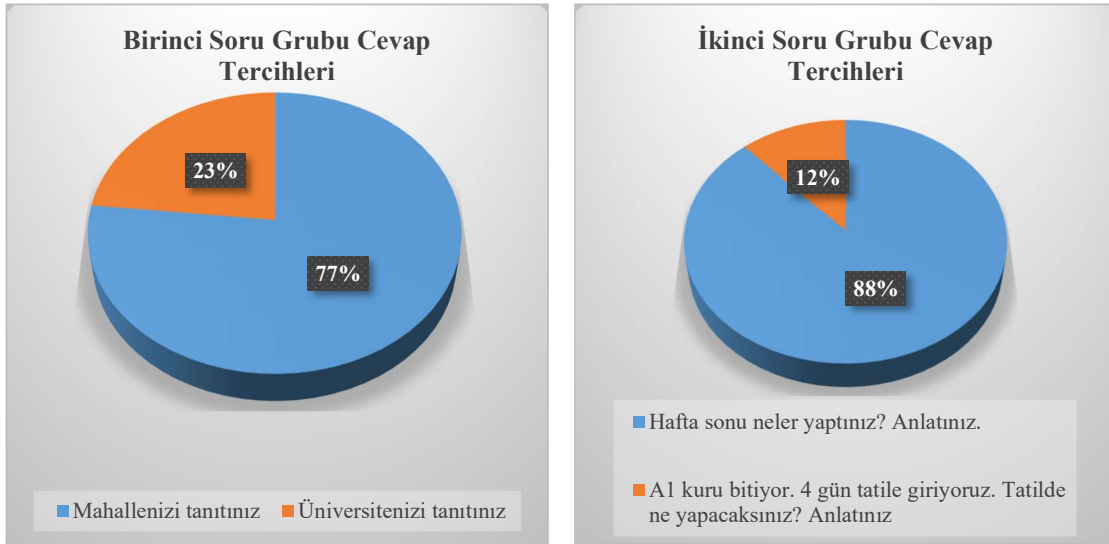
edilebileceğini ifade eder. Bu çalışmada da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A1 öğrencilerinin çevremiz ünitesindeki kelime hazineleri yorumlayıcı bir anlayış ile incelenmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 akademik yılında İstanbul'da bir devlet üniversitesinin Türkçe Öğretim Merkezinde (TÖMER) eğitim görmekte olan A1 seviyesinde iki farklı sınıftaki 32 yabancı öğrenci oluşturmaktadır.

İnceleme nesneleri

Araştırmanın inceleme nesnelərini Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti A1 kitabının çevremiz ünitesinde yer alan metinler ile ilgili üniteye ilişkin sınıfta gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmaları oluşturmaktadır. Araştırmaya dâhil edilecek metinlerin seçiminde 32 öğrenciye ait metinlerin kelime sayıları belirlendikten sonra ortalama kelime sayılarının yığılma aralıkları tespit edilmiştir. Buna göre ortalamanın çok altında kalan yazma kâğıtları inceleme dışı bırakılarak 70 kelime alt sınırı belirlenmiştir. 70 kelime alt sınırının belirlenmesinde Karadağ'ın (2018) kelime hazinesi katsayısı ile ilgili görüşleri etkili olmuştur. Karadağ'a göre "Genel olarak tekrarlar arttıkça kelime hazinesi katsayısı düşmektedir. Bu yüzden bir incelemede iki farklı grup, birim ya da tek tek bireylerin kelime hazinesi özelliklerini, kelime hazinesi katsayısı üzerinden karşılaştırabilmek için her birinin kelime hazinesi katsayısı değerinin eşit metin hacimlerin analizinden elde edilmiş olması gerekmektedir" Bu sebeple araştırma kapsamında öğrencilerin metin uzunluğu değerleri belirlendikten sonra alt sınır belirlenmiş ve aynı alt sınır ders kitabındaki ilgili tema içerisindeki metinlere uygulanmıştır. Buna göre araştırma kapsamında 2 yazma kâğıdı iki metin için de değerlendirmeye dâhil edilmemiş; 5 yazma kâğıdı ise birinci yazma sorusu için değerlendirme dışı bırakılmıştır. Yani birinci yazma uygulaması için 25, ikinci yazma uygulaması için 30 kâğıt incelemeye dâhil edilmiştir. Öğrencilerin soruları cevaplama dağılımları Grafik 1'de gösterilmiştir.

Grafik 1. Öğrencilerin Soruları Cevaplama Tercihleri

Öğrencilere sorulan soruların seçiminde hedef temadaki kazanım, yapı ve kelime hazinesi gibi değişkenler göz önünde bulundurularak sorular tema içerisinde yer alan konulardan seçilmiş; yazılı anlatımda beklenen zaman yapıları ise aynı ünite ya da önceki ünitelerden seçilmiştir. Birinci grup

sorulara “A. Mahallenizi tanıtınız/B. Üniversitenizi tanıtınız” şeklinde iki soru sorulmuştur. İkinci grup sorularında ise “A.Hafta sonu neler yaptınız? Anlatınız/ B. A1 kuru bitiyor. 4 gün tatile giriyoruz. Tatilde ne yapacaksınız? Anlatınız” şeklinde iki soru sorulmuştur. Her iki grup soru için de öğrencilerden yalnızca birini cevaplamaları istenmiştir. Çalışmanın yapıldığı dönemde öğrenciler iki farklı zaman yapısını da öğrendiği için kendilerini rahatça ifade edebilmeleri için ikinci grup sorularında zaman yapıları çeşitlendirilmiştir. Konu ve sorulara ilişkin belirtilen ders kitabı ile eğitim sürecini yürütmüş iki uzmanın görüşüne başvurulmuş ve onayları alındıktan sonra uygulama gerçekleştirilmiştir. Resim 1’de soruların sorulduğu konu ve yapılar ile ilgili örneklere yer verilmiştir (Yunus Emre Enstitüsü, 2017).

1. Dinleyelim, tamamlayalım.
Bizim Sokağımız

Benim Mustafa. 62 yaşındayım. Emekli terziyim. Ev hanımı. adı Asuman. Biz bu sokakta oturuyoruz. Sokağımızın Aşyan Sokağı. Bizim apartmanımız dört katlı. Her katta üç daire var. Bizim ikinci katta. Apartmanımızın adı Yıldız Apartmanı. Biz dört numarada oturuyoruz. Ben bu apartmanın Apartmanımızın büyük bir park ve parkın içinde yürüyüş yolu var. Eşim ve ben her sabah burada yürüyüş yapıyoruz.

Bu Salih Bey. O, fırından ekmeğe Meltem Hanım büfeden gazete alıyor. Şeref Bey mahallenin muhtarı. Muhtarlık parkın Mehmet Bey de bizim apartmanımızda oturuyor. O, öğretmen ve her sabah işine saat 7.30’da gidiyor. Onun üçüncü katta. Bunlar Deniz ile Derya. Fakülteye gidiyorlar. Metroya binecekler. Onlar üniversite öğrencisi. Bizim apartmanımızın dördüncü katında oturuyorlar. Şeyma Hanım ve eşi Turğut Bey de bizim Onlar doktor ve erkenden işe gidiyorlar. Mahallemizde, Aile Sağlığı Merkezinde çalışıyorlar.

8. Okuyalım.
Üniversitem

Merhaba!
Benim adım Elif. Konyalıyım. Öğrenciyim ve İstanbul Üniversitesinde okuyorum. Burada, yurttaki kalıyorum. Yurt, okulumla çok yakın. Yurtta kütüphane, öğrenci kantini, yemekhane, çalışma salonu ve yatakhane var. Odalar üç kişilik ve her odada internet var. Yurdun kapalı spor salonu ve kültür merkezi var.

9. Çevremizi anlatalım.
Mahallem

yurt bakkal caddé muhtarlık park apartman manavı mahalle

10. Yazalım.
Nerede Okuyorsun?

Okulumuzu / Kursumuzu Anlatalım.

9. Okuyalım.

Bir Günlük Planım

- Sabah 6.00’de kalkacağım.
- Saat 7.00’de kahvaltı edeceğim.
- Saat 7.30’da işe gideceğim.
- Saat 8.00’de işte olacağım.
- Saat 12.00’de arkadaşlarla birlikte lokantaya gideceğiz.
- Saat 14.00’te bir köpeği tedavi edeceğim.
- Saat 17.00’de işten çıkacağım.
- Akşam 18.00’de eve döneceğim.

Resim 1. Birinci ve İkinci Soru Grubuna İlişkin Ders Kitabı Örnekleri

Resim 1’deki örnekler, öğrencilere sorulan soruların ders kitaplarından hareketle hazırlandığını göstermektedir. Öğrenciler karşılaştıkları eğitim durumlarının benzeri bir uygulamada kelime hazinesini yansıtmada zorlanmayacakları düşünülmüştür.

Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmada veriler doküman incelemesi ile toplanmıştır. “Doküman incelemesi, hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217). Dokümanlar iki bölümde tasnif edilmiştir. İlk bölümü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 kitabının ilgili ünitesine ait dokümanlar oluştururken ikinci bölümü yazma uygulamaları oluşturmaktadır. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe A1 kitabı bir tarama programının yardımıyla taranarak veriler Microsoft Word programına aktarılmış ve daha sonra her metin için tek tek “Simple Concordance Program 4.07” programıyla kelime sıklığı katsayısı analizi gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin ürettiği metinler de önce Microsoft Word programında el ile yeniden yazılmış daha sonra Simple Concordance Program 4.07 programı yardımıyla kelime hazinesi katsayıları her öğrenci için tek tek belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında genel kelime hazinesinin belirlenmesi için öğrencilerin metinlerinin toplu hâli Microsoft Word programına aktarılmış ve ardından Simple Concordance Program 4.07 ile sıklık analizleri gerçekleştirilmiştir. Kelime listelerin hazırlanmasından sonra elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. “Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır” (Şimşek ve Yıldırım, 2013, 256). Bu doğrultuda metnin ham hâlinde elde edilen veriler ilgili kategoriler doğrultusunda düzenlenerek sunulmuştur.

Bulgular

1. Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 1: Çevremiz ünitesinde yer alan metinlerin kelime hazinesi katsayısı

Metin	Kelime Hazinesi Katsayısı
Bizim Sokağımız	0,614
Haftalık Planımız	0,628
Pazardan Eve Kadar	0,700

"Çevremiz" ünitesinde 70 kelime üstü sözcük bulunduran üç metin tespit edilmiştir. "Bizim Sokağımız" isimli metnin kelime hazinesi katsayısı 0,614; "Haftalık Planımız" isimli metnin kelime hazinesi katsayısı 0,628; "Pazardan Eve Kadar" metninin kelime hazinesi 0,700 olarak belirlenmiştir.

2. İkinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 2: Öğrencilerin çevremiz ünitesine yönelik oluşturduğu metinlerin kelime hazinesi katsayısı

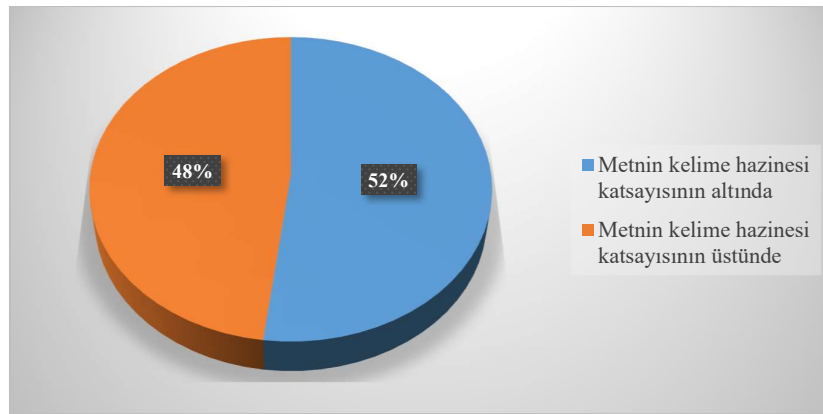
Katılımcı	Birinci Soru Grubu	İkinci Soru Grubu
1	0,671429	0,685714
2	0,557143	0,671429
3	0,585714	0,628571
4	Hesaplanmamıştır	0,628571
5	0,585714	0,757143
6	0,6	0,728571
7	0,514286	0,528571
8	Hesaplanmamıştır	0,671429
9	Hesaplanmamıştır	0,671429
10	0,7	0,714286
11	0,571429	0,6
12	0,6	0,657143
13	0,6	0,628571
14	Hesaplanmamıştır	0,7

15	0,528571	0,6
16	0,657143	0,685714
17	0,657143	0,742857
18	0,585714	0,728571
19	0,585714	0,628571
20	0,628571	0,742857
21	0,728571	0,728571
22	0,628571	0,685714
23	0,657143	0,671429
24	0,771429	0,685714
25	0,657143	0,628571
26	0,557143	0,742857
27	0,557143	0,657143
28	0,614286	0,7
29	0,7	0,585714
30	Hesaplanmamıştır	0,642857

Tablo 2'ye göre 30 öğrenciden 5'inin birinci soru grubunda oluşturdukları metinlerin kelime hazinesi katsayıları belirlenen kelime sınırının altında kaldığı için hesaplanamamıştır. Birinci soru grubunda gerçekleştirilen uygulamaların kelime hazinesi katsayısı bakımından en düşük değeri 0,514 olurken en yüksek değeri 0,77 olmuştur.

Tablo 2'ye göre tüm ikinci soru grubunda tüm öğrencilerin metinleri ilgili sınırın üstünde olduğu için kelime hazinesi katsayıları hesaplanabilmiştir. Birinci metinde kelime hazinesi katsayısı bakımından en düşük değer 0,528 olurken en yüksek değer 0,75 olmuştur.

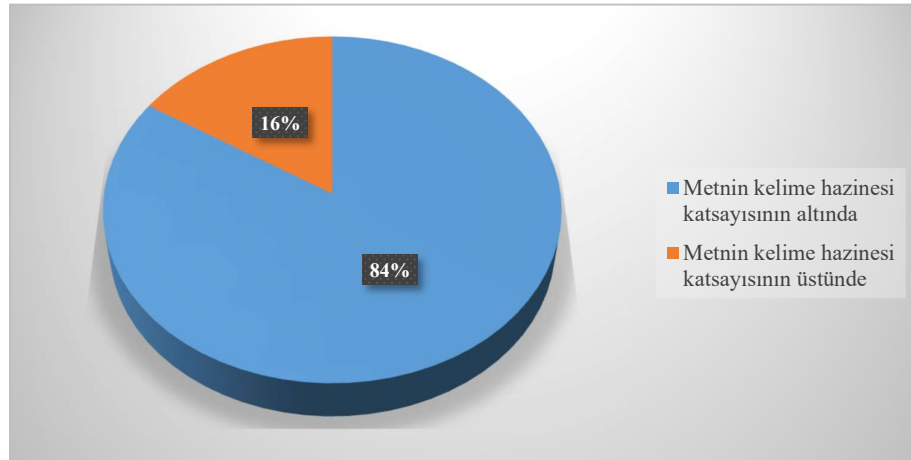
Grafik 2'de öğrencilerin birinci grup yazma çalışmasında kelime hazinesine katsayısı görünümleri ile ilgili üniteye yer alan "Bizim Sokağımız" metninin kelime hazinesi katsayıları karşılaştırılmıştır.

Grafik 2. Birinci Gruptaki Soruların "Bizim Sokağımız" Metni ile Karşılaştırılması

Grafik 2'ye göre birinci gruptaki soruları cevaplayan öğrencilerin %48'i kelime sıklığı katsayısı bakımından *Bizim Sokağımız* isimli metnin kelime sıklığı katsayısının altında kalırken %52'si ilgili metnin kelime sıklığı katsayısının üzerinde metinler üretmiştir.

Grafik 3'te öğrencilerin ikinci soru grubuna ilişkin gerçekleştirilen uygulamaların kelime hazinesi katsayısı görünümleri ile ilgili üniteye yer alan "Haftalık Planımız" metninin kelime hazinesi katsayıları karşılaştırılmıştır.

Grafik 3. İkinci Gruptaki Soruların "Haftalık Planımız" Metni ile Karşılaştırılması

Grafik 3'e göre ikinci soru grubunu cevaplayan öğrencilerin %16'sı kelime sıklığı katsayısı bakımından "Haftalık Planımız" isimli metnin kelime sıklığı katsayısının altında kalırken %84'ü ilgili metnin kelime sıklığı katsayısının üzerinde metinler üretmiştir.

3. Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 3: Çevremiz Ünitese Yönelik Birinci Grup Yazma Etkinliğinde İlk 100 Kelime

Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime
243	var	16	bu	7	kal-
130	ben	15	apartman	7	kampüs
110	çok	15	biz	7	merhaba
101	ve	15	iki	7	sonra
90	mahalle	15	otur-	7	şimdi
83	bir	15	sağ	6	arkadaş
48	yurt	14	kütüphane	6	avm
44	büyük	13	küçük	6	ayrıca
34	ad	13	metro	6	birçok
34	güzel	13	yemekhane	6	durak
34	ora	12	ama	6	gel-
33	park	12	insan	6	kalabalık
28	üniversite	12	manav	6	mesela
27	her	11	alışveriş merkezi	6	ortaokul
23	cami	11	bahçe	6	pazar
23	ev	11	da/de	6	yap-
22	spor yap-	11	metre	6	yer
22	yan	11	otobüs	6	yüz-
21	arka	11	sol	5	al-
20	lokanta	10	çocuk	5	beş
20	salon	10	gün	5	büfe
20	sev-	10	oda	5	eşya
19	git-	10	okul	5	fırın
19	hastane	10	oyna-	5	ile

Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime hazinesi bakımından A1 seviyesi üzerine bir durum tespiti / Taşkın, Y.

19	o	9	çünkü	5	iyi
19	yaşa-	9	kafe	5	sınıf
18	kat	9	oku	5	taraf
18	öğrenci	9	otel	5	üç
18	ön	8	banka	4	ağaç
18	sokak	8	başka	4	berber
17	eczane	8	fakülte	4	bin-
17	istasyon	8	yakın	4	bina
17	karşı	7	bakkal		
17	market	7	bura		

A1 düzeyinde çevremiz ünitesine yönelik olarak birinci grup yazma etkinliklerinde toplam 2571, farklı 492 kelime tespit edilmiştir. Bu etkinliğe ilişkin kelime hazinesi katsayısı 0,19 olarak belirlenmiştir. Kelimelerin 195'ini özel isimler oluşturmakta olup 82'si farklıdır. En sık kullanılan 10 özel isim ve kullanım sıklıkları şöyledir: *İstanbul (19)*, *Yıldız Teknik Üniversitesi (18)*, *Çağlayan (17)*, *TÖMER (8)*, *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (8)*, *Türkiye (6)*, *Beşyol (5)*, *Sultan Ahmet Cami (7)*, *Fevzi Çakmak Mahallesi (4)*, *Bahçelievler (3)*. İncelenen metinlerde deyim, ikileme ya da atasözü ve kalıp söz belirlenmemiştir.

Tablo 4: Çevremiz Ünitesine Yönelik İkinci Grup Yazma Etkinliğinde İlk 100 Kelime

Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime
185	sonra	17	ders	10	da/de
155	ve	17	önce	10	müzik
143	git-	17	tatil	10	televizyon
113	saat	16	bin-	9	altı
99	ben	16	gel-	9	kardeş
83	çok	15	bu	9	kitap
69	ile	15	çünkü	8	Alşveriş yap-
55	ev	15	lokanta	8	ayakkabı
55	ora	15	oyna-	8	beş
51	yemek	15	park	8	biraz
49	arkadaş	15	sabah	8	büyük
48	bir	14	aile	8	cami
41	ye-	14	Banyo yap-	8	daha
40	var	14	Kahvaltı yap-	8	dokuz
35	aşam	14	sinema	8	gez-
34	gün	14	yap-	8	iç
29	dön-	14	yurt	8	için
29	film	14	yürü-	8	market
28	hafta sonu	13	balık	8	oda
27	sev-	13	deniz	8	sekiz
25	izle-	13	kalk-	8	seyret-
24	al-	13	oku-	8	telefon
24	kahvaltı	12	cumartesi	8	yedi
22	biz	12	dinle-	8	yüz-
22	iki	12	otobüs	7	ama
22	uyu-	12	öğle	7	eğlen-
21	güzel	11	banyo	7	elbise
21	o	11	dört	7	gemi
19	buçuk	11	et-	7	hafta
19	çalış-	11	her	7	konuş-
19	çık-	11	kadar	7	plan

19	uyan-	11	otuz	7	yer
18	erken	11	spor		
18	pazar	10	az		

A1 düzeyinde çevremiz ünitesine yönelik olarak ikinci grup yazma etkinliklerinde toplam 3151, farklı 505 kelime belirlenmiştir. Bu grupta yer alan yazma uygulamaları için kelime hazinesi katsayısı 0.16 olarak tespit edilmiştir. En sık kullanılan 100 kelimeye Tablo 4’te yer verilmiştir. İkinci grup yazma etkinliklerinde yer alan kelimelerin toplam 135’i, 45 farklı özel isimdir. En sık kullanılan 10 özel isim ve kullanım sıklıkları şöyledir: *İstanbul (15), Türkçe (9), Sultan Ahmet Camisi (8), Adalar (6), Ali (6), İzmir (6), Kadıköy (6), Taksim (6), Antalya (5), Yıldız Teknik Üniversitesi (5)*. İkinci yazma grubundaki etkinliklerde ikileme deyim, atasözü ve kalıp ifade ile karşılaşmamıştır.

Tablo 5: Çevremiz ünitesine yönelik yazma uygulamasının ilk 100 kelimesi

Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime	Tekrar	Kelime
283	var	29	film	19	uyan-
256	ve	29	spor	18	istasyon
229	ben	26	izle-	18	kat
193	çok	25	market	18	oda
192	sonra	25	oyna-	17	eczane
162	git-	24	çünkü	17	karşı
131	bir	24	kahvaltı	17	tatil
116	saat	24	pazar	17	yemekhane
96	mahalle	23	otobüs	17	yürü-
89	ora	23	salon	16	sinema
78	ev	23	yan	15	aile
74	ile	22	arka	15	apartman
62	yurt	22	gel-	15	cumartesi
55	arkadaş	22	oku-	15	sağ
55	güzel	22	otur-	14	Alışveriş merkezi
53	yemek	22	öğrenci	14	balık
52	büyük	22	uyu-	14	banyo+yap-
48	park	21	çalış-	14	dört
47	sev-	21	çık-	14	insan
44	gün	21	da/de	14	Kahvaltı yap-
43	ye	20	bin-	14	küçük
40	o	20	önce	14	sol
38	her	20	sokak	14	yüz
37	ad	20	yap-	13	az
37	akşam	20	yaşa-	13	bahçe
37	biz	19	ama	13	beş
37	iki	19	buçuk	13	deniz
35	lokanta	19	ders	13	kalk-
32	Hafta sonu	19	erken	13	öğle
31	bu	19	hastane	13	yer

31	cami	19	kütüphane	12	dinle-
31	niversite	19	metro	12	et-
30	dn-	19	n		
29	al-	19	sabah		

Her iki gruptaki yazma etkinliklerinde toplam 5722 kelime, 733 farklı kelime tespit edilmiştir. Her iki metin de dikkate alındığında kelime hazinesi katsayısı 0,13 olarak belirlenmiştir. İki yazma çalışması birlikte düşünüldüğünde ilk 100 kelime (Tablo 5) içerisindeki fiil sayısı 21 olarak belirlenmiştir. Yazma çalışmalarındaki kelimelerin toplam 344'n isimler oluştururken bunların 105'i farklıdır. En sık kullanılan 10 özel isim ve kullanım sıklıkları şöyledir: *İstanbul* (34), *Yıldız Teknik niversitesi* (23), *ağlayan* (17), *Sultan Ahmet Camisi* (15), *TMER* (12), *Türkçe* (12), *Ali* (8), *Türkiye* (7), *Beşyol* (6), *Esenler* (6). İkleme, deyim, atasözü ve kalıp ifade ile karşılaşlamamıştır.

Tartışma ve sonuç

Bu araştırmada A1 seviyesinde eğitim görmekte olan uluslararası öğrencilerin çevremiz ünitesindeki kelime hazinelerini belirlemek ve ilgili ünitedeki metinlerin kelime hazinesi katsayıları ile karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar, benzer çalışmaların sonuçlarıyla tartışılmıştır.

Öğrencilerin çevremiz ünitesindeki kelime hazinesi katsayılarını belirlemek için sorulan birinci grupta yer alan sorularda öğrencilerin %77'si "Mahallenizi tanıtınız" sorusuna cevap vermeyi tercih ederken %23' "niversitenizi tanıtınız" sorusuna cevap vermeyi tercih etmiştir. Bu durum öğrencilerin yaşadıkları yeri eğitim aldıkları yere göre daha çok tanıdıkları şeklinde yorumlanabilir. Yani kelime öğrenme sürecinde ilgi ve ihtiyaçlar ile yakından uzağa ilkesinin belirleyiciliğinden söz edilebilir. Nitekim yazma çalışmasının yapıldığı dönem kursun dördüncü haftası olduğu için öğrencilerin buldukları kurumu yeterince tanıyamamış olmaları da bu durumda etkili olabilir.

Çevremiz nitesindeki kelime hazinesi katsayılarını belirlemek için sorulan ikinci grup sorularda öğrencilerin %88'i "Hafta sonu neler yaptınız? Anlatınız" Sorusuna cevap vermeyi tercih ederken % 12'si "A1 kuru bitiyor. 4 gün tatile giriyoruz. Tatilde ne yapacaksınız? Anlatınız" Sorusuna cevap vermeyi tercih etmişlerdir. Bu durum geçmiş ve gerçekleştirilen eylemleri gelecek planlarına göre anlatmanın daha kolay olarak grldğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca burada önemli olabilecek diğer bir etken de A1 kitabının dil bilgisi sıralamasında geçmiş zaman konusunun bir ünite yani yaklaşık 30 ders saati önce işlenmesinin öğrencilerin cevaplama tercihlerini etkileyebileceğidir.

Araştırma kapsamında birinci soru grubuna yanıt veren öğrencilerin metinleri "Bizim Sokağımız" isimli metnin kelime hazinesi katsayısı ile karşılaştırıldığında öğrencilerin %48'i ilgili metne göre katsayının altında kalırken %52'si ilgili metnin kelime hazinesi katsayısının üstüne çıkmıştır. Araştırma kapsamında ikinci soru grubunu yanıtlayan öğrencilerin ise %16'sı ilgili temadaki "Haftalık Planımız" metninin kelime hazinesi katsayısı ile karşılaştırıldığında ilgili metne göre katsayının altında kalırken %84' ilgili metnin kelime hazinesi katsayısının üstüne çıkmıştır. İlgili ünitedeki iki metin kelime hazinesi katsayısı bakımından karşılaştırıldığında "Bizim sokağımız" isimli metnin kelime hazinesi katsayısının "Haftalık Planımız" isimli metnin kelime hazinesi katsayısından daha düşük olmasına rağmen öğrencilerin yarısının kelime hazinesi katsayısı bakımından ilgili metnin kelime hazinesi katsayısından aşağıda kalması etraflarında bulunan varlık ve nesnelere anlatma ve betimleme noktasında kelime hazinesi bakımından yetersiz kaldıkları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca puanı hesaplanan öğrencilerin %88'inin ikinci soru grubunda birinci soru grubundan daha yüksek kelime hazine katsayısına sahip olması bu durumun en önemli göstergelerinden biridir. İkinici grup sorularda

öğrencilerin %84'ünün kelime hazinesi bakımından "Haftalık Planımız" metninin kelime hazinesi katsayısının üzerine çıkması öğrencilerin kendilerini ilgilendiren ve kendi etraflarında oluşan eylemleri anlatma konusunda daha yetkin oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Birinci yazma grubunu oluşturan sorulara yönelik gerçekleştirilen yazma etkinliğinde genel kelime hazinesi katsayısı 0.19; birinci yazma grubunu oluşturan etkinliklere yönelik genel kelime hazinesi katsayısı 0.16; üniteye yönelik genel kelime hazinesi katsayısı 0.13 olarak belirlenmiştir. İki metnin toplam kelime hazinesi katsayısının azalması iki metinde ortak kullanılan kelimelerin sıklığı ile alakalı bir durumdur. Baş ve Gündoğdu'nun (2020) çalışmasında A1 seviyesi için kelime katsayısı 0.20 olarak belirlenirken Göçen'in (2016) kelime hazinesi katsayısı A1'de 0.11; Serin'in (2017) araştırmasında kelime katsayısı A1 düzeyinde 0.18 olarak belirlenmiştir. Baş ve Gündoğdu'nun (2020) çalışmasından farklı olarak bu çalışmada yapılan yazma uygulaması A1 kurunun 4. Haftasında gerçekleştirilmiştir. Bu sebeple öğrenciler ilgili dönemde sınırlı kelime hazinesi ve dil yapısına sahiptirler. Birinci yazma grubuna verilen cevaplarda bir yeri tanıtırken kullanılan *var* ifadesinin 243 defa tekrar etmesi bunun en önemli göstergelerindedir. Birinci yazma grubunda ilk 100 kelime içerisinde mekânlar (üniversite, fakülte, kantin, lokanta, yemekhane, banka vb.) yer-yön ifadeleri (ön, arka, yan, sağ, sol, taraf vb.) çok sık tekrar eden kelimeler olmuştur. Ayrıca birinci yazma grubundaki sorularda ilk 100 kelime içerisinde 10 fiil yer almıştır. Bu durum da öğrencilerin tanıtmada durumlarında isimlerden daha sık faydalandığının önemli bir göstergesidir. İkinci yazma grubundaki metinlerin kelime hazinesinin ilk 100 kelimesinde 28 fiil bulunmaktadır. Yazma etkinliğinin cevaplanması için hareket anlatma gerekliliği kelime hazinesi katsayısının birinci grup etkinliklere göre artmasına sebep olduğu söylenebilir.

Çevremiz ünitesine ilişkin gerçekleştirilen yazma çalışmasında kelime hazinesi unsurları içinde özel isimler 105'i farklı, 344 toplam sıklığa sahiptir. Özel isimlerin farklı kelime içindeki oranı %14,3, toplam kelime içindeki oranı ise %6'dır. Yazma konularının kendileri ve çevrelerindeki unsurları tanıtmaya dönük olduğu göz önüne alındığında bu oranlar makul bir oran olarak kabul edilebilir. Ayrıca özel isim sıklığında ilk 50'de yalnızca 4 insan adı yer almakta ve diğerleri üniversite, fakülte, cadde, sokak, meydan ve cami gibi yerlere ait özel isimleri oluşturmaktadır. Baş ve Gündoğdu (2020) bu tür kullanımların kelime hazinesi kazanımına dâhil edilebilecek nitelikte olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda araştırmada özel isimlerin de kullanım sıklığı belirlenmiştir. Araştırmanın bu sonucu, özel isimlerin araştırma metinlerindeki kullanım sıklığının görülmesi ve bu konuda alan araştırmacılarına fikir vermesi bakımından önem arz etmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin ders kitaplarındaki ünitelerde yer alan metinlerde karşılaştıkları kelimelerin sıklığıyla kelime hazinelerini oluşturmaları arasında pozitif yönlü bir ilişkiden söz edilebilir. Dil öğretiminde kelimenin önemi dikkate alındığında çalışma sonuçları doğrultusunda ders kitaplarının öğrencilerin kelime hazinesine katkı sunmada önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Bu bağlamda öğrencilerin kelime hazinesini geliştirmede ders kitapları hazırlanırken kelime öğretim stratejilerinin dikkate alınması ve özellikle de ders kitaplarındaki metinlerin bu doğrultuda seçilmesi önerilmektedir. Öğrencilere öğretilmesi hedeflenen kelimelerin ders kitaplarındaki ünitelerde yer alan metinlerde kullanılması, kelime öğrenim sürecini olumlu yönde destekleyeceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Barın, E. (2003). Yabancılara Türkçe öğretiminde temel söz varlığının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*. 13, 311-317.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Baş, B. ve Gündoğdu, M. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kelime hazinesi üzerine bir durum tespiti: A1 - B2 örneği. *International Journal of Languages Education*, 8(2), 53-66. doi:10.29228/ijlet.43745
- Dönmez, B. (2022). *Electronic dictionaries versus printed dictionaries: The effects of dictionary medium on vocabulary development* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hakkari Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hakkari.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı* (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sakarya.
- Karadağ, Ö. (2018). Dil eğitimi araştırmaları için bir değişken önerisi: Kelime hazinesi katsayısı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 532-537.
- Komasyon. (2020). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni: Öğretme, öğretme ve değerlendirme-Tamamlayıcı Cilt-*. (Millî Eğitim Bakanlığı, Çev.). Avrupa Konseyi.
- Krashen, S. (1989). We acquire vocabulary and spelling by reading: Additional evidence for the input hypothesis. *The Modern Language Journal*, 73(4), 440-464.
- Kurudayıoğlu, M. (2005). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Kurudayıoğlu, M. ve Dölek, O. (2019). Söz Varlığı ve Sözcük Öğretiminin Önemi. A. Okur ve G. Göçen (Ed.), *Türkçenin Sözcük Öğretimi: Yabancı Dil Olarak-İkinci Dil Olarak- Yurtdışındaki Türk Soyular İçin içinde* (1. bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel.
- Ölker, G. (2011). Sözlük türleri ve kelime sıklığı sözlüğü üzerine. *Dil Araştırmaları*, (9), 45-60.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Özdemirel, A. Y. ve Dilidüzgün, Ş. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Ders Kitaplarındaki Sözcüklerin Kullanım Sıklığı Bağlamında Değerlendirilmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 1464-1505. doi:10.26466/opus.467804
- Serin, N. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Erzurum.
- Şenyiğit, Y. ve İnce, B. (2015). YTÖ “Yeni Hitit” kitabındaki sözcük öğretimine bağlam temelli bir bakış. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 965-979.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.